

kompostovanie biologických odpadov

VRÁŤME PRÍRODE TO, ČO NÁM DALA

Biologicky rozložiteľný odpad

(ďalej „biologický odpad“) je taký odpad, ktorý je schopný aeróbného (s prístupom vzduchu) alebo anaeróbného (bez prístupu vzduchu) rozkladu. Vzniká v záhradách, pri údržbe verejnej zelene, v našej kuchyni, jedálňach a reštauráciách, v poľnohospodárstve atď. Tvorí viac ako 40% hmotnosti komunálneho odpadu.

Ukážka rôznych druhov záhradných kompostérov.

KOMPOSTOVANIE

je najstaršou a najznámejšou recyklačnou technológiou, ktorá bola kedy popísaná. Patrí medzi najčastejšie spôsoby recyklácie biologických odpadov (ďalej „biologických odpadov“). Je to riadený prevažne aeróbnym proces, pri ktorom z pôvodných organických látok vplyvom živých organizmov, obzvlášť mikroorganizmov, vzniká organické hnojivo - kompost.

Komunitné kompostovanie môže mať podobu viacerých kompostovísk.

PREČO KOMPOSTOVAŤ?

- Získame tým kvalitné organické hnojivo pre svoju záhradu.
- Ušetríme peniaze za drahé hnojivá a môžeme vzniknutým kompostom nahradiť používanie umelých hnojív.
- Kompost môže zlepšiť hospodársku situáciu poľnohospodárov a malých farmárov.
- Kompost je neoceniteľný pri návrate organickej hmoty do pôdy, čím ju zúrodňuje.
- Ušetríme peniaze za odvoz odpadov.
- Znížime množstvo a škodlivosť odpadov - minimalizujeme.
- Kompost môže úplne nahradiť používanie rašeliny (neobnoviteľný zdroj).

AKO KOMPOSTOVAŤ?

Dodržujeme 4 základné pravidlá kompostovania:

1. **Správna veľkosť** kompostovaného materiálu: platí, že čím sú menšie častice, ktoré chceme kompostovať, tým sa nám rýchlejšie skompostujú. Zmenšovanie tvrdších a veľkých častíc môžeme dosiahnuť drvením, sekaním, lámaním, strihaním...
2. **Správna skladba** kompostu: platí, že dusikaté látky (hnoj, trus, pokosená tráva, kuchynský bioodpad, pozberové zvyšky zo záhrady...) sú väčšinou mäkké, šťavnaté a zelené; musíme zmiešavať

s uhlíkatými látkami (drewná štiepka, piliny, hobliny, lístie, slama, papier...), ktoré sú zväčša tvrdé, hnedé, suché. Optimálny pomer uhlíka k dusíku C: N v kompostovacej zakládke je 30 - 35: 1 v prospech uhlíka. Dôležité je, aby sa tieto odpady naozaj miešali a nie ukládali vo vrstvách.

Čo patrí do kompostu - pri domácom kompostovaní

- zvyšky z pestovania a čistenia ovocia a zeleniny
- zvyšky jedál a potravín
- čaj, kávový výluh
- kvety
- pokosená tráva
- konáre, lístie
- vypletá burina
- popol z dreva
- drevené piliny a hobliny
- hnoj a trus
- papierové utierky a servítky...

Suché, drevnaté, hnedé suroviny si je vhodné uskladniť na obdobie výskytu šťavnatých, mäkkých, zelených surovín.

„Všetko, čo hovorí príroda, je múdre.“
Iuvenalis

Dobry kompost príjemne vonia po lesnej pôde.

Čo nepatrí do kompostu - pri domácom kompostovaní

- nerozložiteľné odpady (kovy, plasty, sklo...)
- nebezpečné odpady (farby, staré lieky, staré oleje...)
- chemické prostriedky
- prach zo smetí a vysávania
- časti rastlín napadnuté chorobami
- kosti, mäso, ryby a mliečne výrobky

3. **Dostatočný prístup vzduchu:** prístup vzduchu je pri kompostovaní nevyhnutný. Zabezpečiť ho môžeme viacerými spôsobmi: miešaním jemných surovín so štruktúrnymi (kuchynský bioodpad, trávu s drewnou štiepkou, hoblinami...), ukladaním surovín do zásobníka s vetracími otvormi alebo na kopy a pravidelným prekopávaním. Ideálne je sledovať, čo sa deje v komposte a prekopávať vždy, keď začne kompost zapáchať, alebo keď poklesne v komposte teplota, alebo keď sa vám zdá, že kompost nepracuje tak, ako by ste chceli. Platí, že časté prekopávanie urýchli rozklad.

4. **Dostatočná vlhkosť:** ak má kompost nedostatok vlhkosti, proces sa spomaľuje alebo až zastavuje. Ak je vlhkosť nadmerná, dochádza k nežiadúcemu hnilobnému procesu, čo sa prejaví zápachom.

Prekopávanie a sledovanie vlhkosti je pri kompostovaní dôležité.

FORMY KOMPOSTOVANIA:

1. **Domáce kompostovanie** znamená kompostovanie bioodpadu ako aj súčasné používanie kompostu na pozemkoch a v záhradách, patriacich súkromným domácnostiam.

2. **Komunitné kompostovanie** znamená kompostovanie, ktoré vykonáva skupina ľudí v určitej lokalite s cieľom spoločne kompostovať ich vlastný bioodpad, ktorý vzniká v danej lokalite. Vznikajúci kompost je využívaný pre vlastnú potrebu komunity. Jednou z foriem komunitného kompostovania je aj Obecné kompostovisko s produkciou kompostu do 10 ton ročne. Použiť sa dá v menších obciach, v mestských častiach, ktoré sú dedinského charakteru, záhradkárskych osadách a pod. na kompostovanie biologických odpadov zo záhrad a údržby verejnej a súkromnej zelene.

3. **Veľkokapacitné kompostovanie** znamená kompostovanie bioodpadu z väčšej zvozovej oblasti v centrálnej kompostárni. Zahŕňa rôzne spôsoby s využitím rôznej techniky a technológie. Rozdeľujeme ho na kompostovanie na hromadách (mechanicky prekopávané, prevzdušňované aeráciou) a na kompostovanie v boxoch (otvorené, uzavreté). Kompost môže byť použitý pre vlastnú potrebu alebo po certifikácii dávaný do obehu predajom.

Prekopávač robí svoju prácu na priemyselnej kompostárni.